

ว่าที่ครู... ต่อยอดทุนเดิม สร้างความยั่งยืน

กลุ่มว่าที่ครูสร้างสรรคสิ่งดีๆ สู่สังคม

“ พวกเรียนอยู่คณะศึกษาศาสตร์จึงคิดกันว่าจะทำอะไรให้ตรงกับสิ่งที่เราเรียน เพื่อสร้างโอกาสให้กับนักเรียนหรือเด็กๆ ที่กำลังเรียนอยู่ และช่วงนั้นได้รู้จักกับ อาจารย์พะเยาว์ อินทสุวรรณ ที่ทำงานร่วมกับ คชค. ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา จึงขอเข้าไปดูพื้นที่ในโรงเรียน คชค. ว่าขาดเหลืออะไรบ้าง พบว่ามีการเพาะเห็ด แต่ยังขาดระบบการจัดการ จึงคิดจะไปช่วยหนุนเสริมการเพาะเห็ดให้เกิดความยั่งยืน ”

เพราะต้องการใช้ “ทักษะความรู้” ด้านครุที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์...
5 หนุ่มจากกลุ่ม “ว่าที่ครูสร้างสรรคสิ่งดีๆ สู่สังคม” นักศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประกอบด้วย ณัฐพล รัตริพฤกษ์ หรือ “ลิฟ” จิตพงศ์ วรรณเพชร หรือ “แม็ค” รุслан มาราสา หรือ “ลาน” ศตวรรษ โชติช่วง หรือ “เจมส์” และ กิตตินันท์ มากเกลื่อน หรือ “แจ๊ค” จึงรวมตัวกันทำโครงการอาสาพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง

กว่าจะเป็นกลุ่มว่าที่ครูสร้างสรรค สิ่งดีๆ สู่สังคม

“ถ้าพูดจริงๆ ตอนแรกก็ไม่คิดว่าพวกเราจะมีวันนี้ได้ ตอนแรกคิดแต่จะทำ ๆ ไปเถอะ เรื่องอะไรก็ทำไป แต่พอได้ทำแล้วก็รู้สึกดี คิดว่าเป็นโอกาสดีที่เราจะได้ไปพัฒนาโรงเรียน” ลิฟบอกเล่าถึงจุดเริ่มต้นของการทำโครงการ

ลิฟเล่าต่อว่า เขาชอบทำกิจกรรมมาก ตั้งแต่ปี 1 เขาและเพื่อนๆ ทำกิจกรรมให้คณะมาโดยตลอด เมื่อพี่ๆ จากสงขลาฟอร์มมาแนะนำว่ามีโครงการพลังพลเมืองเยาวชนสงขลาให้หน่อยๆ เขียนโครงการขอรับทุนสนับสนุนไปทำโครงการดี ๆ เพื่อช่วยเหลือชุมชนสังคม พวกเขาเห็นเป็นโอกาสดีที่จะได้ใช้ “ทักษะความรู้” ที่มีอยู่ไปช่วยชุมชน

“พวกเราเรียนอยู่คณะศึกษาศาสตร์จึงคิดกันว่าจะทำอะไรให้ตรงกับสิ่งที่เราเรียนอยู่ เพื่อสร้างโอกาสให้กับนักเรียนหรือเด็กๆ ที่กำลังเรียนอยู่ และช่วงนั้นได้รู้จักกับอาจารย์พะเยาว์ อินทสุวรรณ ที่ทำงานร่วมกับ คชค. ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา จึงขออาจารย์เข้าไปดูพื้นที่ในโรงเรียน คชค. ว่าขาดเหลืออะไรบ้าง

“เห็นเป็นโอกาสที่จะได้ใช้ **“ทักษะความรู้”** ที่มีอยู่ไปช่วยชุมชน พวกเขาเรียนคณะศึกษาศาสตร์ จึงคิดกันว่าทำอะไรให้ตรงกับสิ่งที่เรียนอยู่”

พบว่ามีการเพาะเห็ด แต่ยังไม่ขาดระบบการจัดการ จึงคิดว่าน่าจะไปช่วยหนุนเสริมให้การเพาะเห็ดเกิดความยั่งยืน”

ลิฟเล่าต่อว่า เหตุผลที่เลือกทำโรงเรียนเพาะเห็ด เพราะเห็ดดูแลรักษาได้ง่าย แค่เปิดน้ำควบคุมอุณหภูมิในโรงเรือน และมีคุณครูคอยดูแลอยู่ห่างๆ เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก ๆ สามารถนำเห็ดไปใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้ และที่สำคัญโรงเรือนแห่งนี้จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็ก ๆ ในโรงเรียน มีฐานให้เด็ก ๆ ได้ลงมือปลูกเห็ดจริง ๆ มีสื่อการเรียนรู้เรื่องวิธีการเพาะพันธุ์ และคุณค่าทางโภชนาการของเห็ด...นี่เป็นความตั้งใจของเราที่เลือกทำโครงการนี้

แต่การสร้างโรงเรียนเพาะเห็ดต้องใช้งบประมาณสูง หลายครั้งจึงมีคำถามว่า **“ทำไมต้องสร้างโรงเรียนเพาะเห็ดใหม่ โรงเรือนเก่าใช้ไม่ได้หรือ...”**

ลานบอกว่า เพราะโรงเรือนเก่าทำด้วยใบจากจึงไม่ได้มาตรฐาน ครั้งแรกที่ลงพื้นที่เราเห็นว่าโรงเรือนเก่ายังมีสภาพดีอยู่ แต่พอลงไปดูพื้นที่ครั้งที่สอง กลับพบ **“เชื้อรา”** ขึ้นเต็มโรงเรือนไปหมด ประกอบกับข้อมูลที่เราสืบค้นมาได้บ่งชี้ว่าถ้าโรงเรือนมีเชื้อรา เห็ดก็จะไม่ออกและตายหมด นี่คือเหตุผลที่เราต้องสร้างโรงเรือนใหม่

ระดมทุน...ก่อนเริ่มโครงการ

กรรชิตา เซาวตะ หรือ **“พี่เก้”** พี่เลี้ยงจากสงขลาฟอรั่มบอกว่า น้อง ๆ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ตั้งใจทำงานมาก ค่อนข้างแอ็คทีฟและมีความมุ่งมั่น เห็นได้ชัดตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นเขียนโครงการที่ต้องการใช้ **“ทักษะความเป็นครู”** ให้เกิดประโยชน์ เขาเห็นว่าโรงเรียน ดชด. ไม่ใช่ใครก็จะเข้าไปสอนได้ เพราะเป็นโครงการที่อยู่ในความดูแลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เขาก็เลยรู้สึกอินและอยากทำงานกับกลุ่ม ดชด. เขาตั้งใจเต็มที่เลยว่าจะต้องเป็นกลุ่มโรงเรียน ดชด. เท่านั้น พวกเขาบอกว่าถ้าเขาเรียนจบไปแล้ว เขาคงไม่มีโอกาสมาสอนโรงเรียน ดชด. เขาต้องไปสอนโรงเรียนอื่น ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสจึงอยากสานฝันให้เป็นจริง

“และเมื่อโครงการผ่านการคัดเลือก โครงการอาสาพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเองก็เริ่มต้นขึ้น...”

แม้เล่าว่า เมื่อรู้ว่าได้ทำโครงการแน่ ๆ จึงชักชวนเพื่อนๆ ลงไปสำรวจพื้นที่ทันที เพราะอยากรู้ว่างบประมาณที่ได้มากับแผนงานที่คิดไว้จะเพียงพอหรือไม่ ทั้งการเข้าไปศึกษาข้อมูลโรงเพาะเห็ดจริง ๆ ดูราคาเชื้อเห็ด ราคาขาย การสร้างโรงเรือนควรมีลักษณะแบบไหนอย่างไร ต้องใช้งบประมาณเท่าไร เมื่อได้ข้อมูลแล้วรู้เลยว่า **“ไม่พอแน่ๆ”** เลยวางแผน **“หาทุน”** เพิ่ม พอกลับไปถึงมหาวิทยาลัย จึงชักชวนเพื่อนๆ ในเอกเดียวกันได้ประมาณ 50 - 60 คน ช่วยกันออกไประดมทุนหาเงินเพื่อทำกิจกรรม

“โรงเรียน ดชด. ไม่ใช่ใครก็จะเข้าไปสอนได้... ตั้งใจเต็มที่เลยว่าจะต้องเป็นกลุ่มโรงเรียน ดชด. เท่านั้น ...ถ้าเขาเรียนจบไปแล้ว เขาคงไม่มีโอกาสมาสอนโรงเรียน ดชด. ต้องไปสอนโรงเรียนอื่น ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสจึงอยากสานฝันให้เป็นจริง”

“ตอนแรกวางแผนกันว่าจะไปถนนคนเดินที่หาดใหญ่ก่อน คิดว่าคงได้เงินไม่เท่าไหร่ แต่พอไปถึงกลับเหนือความคาดหมายมาก มีคนให้ความสนใจสมทบทุนกับพวกเราเยอะเหมือนกัน”

แม้เล่าต่อว่า ครั้งต่อมาที่ระดมทุนที่กรีนเวย์ บริเวณบชส. และโรงอาหารในมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันก็สร้าง Fanpage **“กลุ่มว่าที่ครูสร้างสรรค์สิ่งดีๆ สู่อสังคัม”** เพื่อเป็นช่องทางระดมทุนและให้ประชาชนสัมพันธ์โครงการไปพร้อมกันผ่าน Fanpage ของมหาวิทยาลัย ซึ่งก็มีคนให้ความสนใจโอนเงินเข้าบัญชีมาจำนวนหนึ่ง

แม้จะระดมทุนเพิ่มเติมได้ แต่รูปแบบของโรงเรียนเพาะเห็ด และกิจกรรมที่ทำในลักษณะของ **“ค่ายอาสา”** ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ขณะที่งบประมาณจากสงขลาฟอรั่มและที่ได้จากการขอรับบริจาคอาจจะไม่เพียงพอแก่นำเงินเข้าไปหาหรืออาจารย์ในคณะ เพราะทราบว่าจะทางคณะมีงบประมาณอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาสามารถเขียนโครงการเสนอขึ้นไปเพื่อขอใช้งบประมาณดังกล่าวได้ แต่ต้องเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศาสนา วัฒนธรรมหรือ วัฒนธรรมประเพณี พวกเขาจึงเขียนโครงการเสนอขึ้นไป โดยแบ่งงบประมาณออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งนำมาทำสีน้ำกันงสมั อีกส่วนหนึ่งนำมาใช้จัดค่ายอาสาสร้างโรงเรียนเพาะเห็ดได้ในที่สุด

แบ่งงาน...ตามความถนัด

เมื่อทีมงานและงบประมาณลงตัว กลุ่มแกนนำจึงร่วมกันกำหนดบทบาทของสมาชิกในทีม เพื่อให้การทำโครงการมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งแม้บอกว่า **“วิธีการแบ่งก็ใช้ความถนัดของคนในทีมเป็นหลัก”**

“ใครถนัดด้านไหนก็ทำด้านนั้น ผมนักเรียนถนัดด้านการก่อสร้างก็ทำหน้าที่ก่อสร้างตัวโรงเรือน ส่วนเจมส์กับแจ๊คทำหน้าที่ประสานงาน ดูแลเพื่อนๆ ลิฟเป็นหัวหน้าคอยควบคุมดูแลภาพรวมของงานทั้งหมด”

ลาน เพิ่มเติมว่า แม้เขากับแจ๊คจะชอบงานก่อสร้าง แต่ยังมีประสบการณ์ไม่มากนัก เพราะฉะนั้นเมื่อถึงเวลาลงมือจริง ยังต้องขอความช่วยเหลือจากคนในชุมชนอยู่ดี

“ผมโชคดีได้จ้างสิบตำรวจมานพ อายุวงศ์ ครูผู้ดูแลโครงการอาหารกลางวันเข้ามาช่วยประสานผู้ใหญ่บ้านให้และผู้ใหญ่บ้านก็ประกาศชักชวนลูกบ้านเข้ามาช่วยก่อสร้างโรงเรือนเพาะเห็ด ซึ่งนับว่าโชคดีที่โรงเรียน ดชด.บ้านบาโรย

“กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด จะเห็นว่าเด็กๆ มีความขยัน เอาใจใส่ จัดเวรเวะเวียนกันมาดูแลโรงเรือนเพาะเห็ดที่อยู่เสมอ เมื่อเกิดข้อสงสัยในการดูแลหรืออยากรู้ชนิดของเห็ดเด็กๆ จะมาอ่านบอร์ดข้อมูลที่โครงการทำไว้ให้อย่างละเอียด แต่ที่น่าดีใจไปกว่านั้นคือชาวบ้านก็เข้ามาศึกษาข้อมูลของโรงเรือนเพาะเห็ดด้วยเหมือนกัน”

มีฐานความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้านอยู่แล้ว การขอความร่วมมือจึงทำได้ไม่ยาก ผมและเพื่อนๆ ก็ทำหน้าที่เป็นลูกมือช่วยยกของ ผสมปูน และงานแบกหาหม้ออื่นๆ”

หลังสร้างโรงเรือนแล้วเสร็จ ก็ถึงเวลาของการให้ “ความรู้” ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจากฟาร์มเห็ดดวงดาวที่พวกเขาซื้อเห็ดมาให้ความรู้กับเด็กๆ ในเรื่องการดูแลเห็ดและประโยชน์ที่จะได้รับ

ในส่วนของการจัดการหลังจากนี้ เนื่องจากทางโรงเรียนมีทุนเดิมเรื่องความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ภายใต้การดูแลของจำสิปตำรวจมานพ อายุวงศ์ อยู่บ้าง ซึ่งพวกเขาเห็นว่าหากนำโครงการเพาะเห็ดมาเชื่อมโยงกับระบบกับสหกรณ์ น่าจะเกิดประโยชน์อย่างมากกับโรงเรียน โดยเฉพาะในเรื่องเงินทุนหมุนเวียนและเงินปันผลจากการขายเห็ด โดยพวกเขาจะมีงบประมาณตั้งต้นให้โรงเรียนจำนวน 5,000 บาท ซึ่งเหลือจากการซื้อก้อนเชื้อเห็ดแล้ว ต่อจากนั้นเพียงแค่เด็กๆ ในโรงเรียนหมั่นแฉะเวียนกันมาดูแลโรงเรือนเพาะเห็ด หากได้ผลผลิตบางส่วนก็นำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน หากเหลือก็สามารถนำไปขายในตลาดชุมชนเพื่อนำเงินเข้ามาใช้หมุนเวียนในสหกรณ์ต่อไป

เรียนรู้จาก “ค่าย”

แม้โครงการจะสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสิ่งที่เป็นเครื่องยืนยันความสำเร็จคือ โรงเรือนเพาะเห็ดมูลค่า 40,000 บาท และงบประมาณที่เป็นทุนหมุนเวียนอีกประมาณ 5,000 บาท พร้อมกับการวางระบบด้วยการ “เชื่อมโยง” ระบบสหกรณ์กับการเพาะเห็ดเพื่อให้เกิดทุนหมุนเวียนในอนาคต วันนี้เห็ดจะอยู่หรือย่อยสลายไปไม่สำคัญเท่ากับการที่พวกเขาได้นำ “ทักษะความรู้” ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ในโรงเรียน

ที่เก็บบอกว่า จุดเด่นของน้องๆ กลุ่มนี้คือ พวกเขาไม่นั่งดูตาย พยายามคิด “ต่อยอด” เพื่อให้โครงการบรรลุผล ทั้งการระดมทุนทางงบประมาณเพิ่ม แต่ที่น่าประทับใจมากที่สุดคือการที่น้องๆ คิดต่อยอดด้วยการสร้างความยั่งยืนให้กับโครงการ ไม่ใช่แค่สร้างโรงเรือนเพาะเห็ดเสร็จแล้วก็จบกัน แต่พวกเขานำความรู้เรื่องสหกรณ์ไปสอนเด็กๆ ในโรงเรียนด้วย เพราะพวกเขาเห็นว่าเวลาที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จมาแต่ละครั้งจะมีองค์กรท้องถิ่นเข้ามาบูรณะโรงเรียนเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพระองค์เสด็จกลับ ทุกอย่างก็ถูกทิ้งร้างไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ กับโรงเรียนเลย เหมือนเอาเงินมาเททิ้งเปล่า ๆ ด้วยเหตุนี้พวกเขาเลยคิดว่าทำอย่างไรให้โครงการนี้ยั่งยืนมากที่สุด

ด้าน จำสิปตำรวจมานพ อายุวงศ์ ผู้ดูแลโครงการเล่าต่อว่า นอกจากความรู้ด้านการเชื่อมโยงการทำงานในรูปแบบสหกรณ์ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณได้เข้าไปให้ “เครื่องมือ” ในการทำงานแล้ว ยังทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน ตชด.บ้านบาโรยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด จะเห็นว่าเด็กๆ มีความขยัน เอาใจใส่ จัดเวรเวะเวียนกันมาดูแลโรงเรือนเพาะเห็ดอยู่เสมอ เมื่อเกิดข้อสงสัยในการดูแลหรืออยากรู้ชนิดของเห็ด เด็กๆ จะมาอ่านบอร์ดข้อมูลที่โครงการทำไว้ให้อย่างละเอียด แต่ที่น่าดีใจไปกว่านั้นคือชาวบ้านก็มีการเข้ามาศึกษาข้อมูลของโรงเรือนเพาะเห็ดด้วยเหมือนกัน

แม้คิดมองว่า การทำโครงการครั้งนี้เขาเห็นความตั้งใจของเพื่อนๆ แม้ช่วงแรกๆ จะเกิดความกังวลก็ตาม

“เพราะสมาชิกเป็นผู้หญิงค่อนข้างเยอะ เราเห็นผู้หญิงเลื่อยไม้ จับค้อน ตอกตะปูก็กลัวจะเกิดอันตราย ได้แต่บอกว่าให้ระวัง ส่วนเรื่องของการประสานงานที่ผิดพลาดตั้งแต่แรกนั้นถือเป็นประสบการณ์สำคัญ แต่พวกเขาก็ผ่านมาได้ด้วยการร่วมกันคิดและแก้ไขปัญหาไปที่ละจุดกับเพื่อนในกลุ่ม สิ่งที่น่าประทับใจอีกอย่างหนึ่งคือการที่ชาวบ้านเข้ามาร่วมทำกิจกรรมโดยไม่ทิ้งไปกลางคัน ทุกคนต่างลงมือช่วยกันทำงานสำเร็จ ทำให้ผมรู้สึกภาคภูมิใจมาก ๆ”

ส่วนลานบอกว่า โชคดีมากที่ได้เข้ามาทำงานในกลุ่มนี้ “ผมเป็นมุสลิมเพียงคนเดียวในกลุ่ม เพื่อนทุกคนจะเข้าใจเรื่องของวัฒนธรรมซึ่งตรงนี้เป็นสิ่งแรกที่ผมภูมิใจจากเดิมที่ผมเป็นคนที่ไม่เคยทำกิจกรรมอะไรเลย กระทั่งเข้ามาเรียนมหาวิทยาลัย มาอยู่ร่วมกลุ่มเดียวกัน เพื่อนเป็นคนชักชวนให้ผมทำกิจกรรมเหล่านี้ โครงการนี้ถือเป็นความภาคภูมิใจที่ผมสามารถทำเป็นรูปเป็นร่างได้อย่างชัดเจน การทำงานก็จะเจอปัญหาต่างๆ ยิ่งทำกับคนหมู่มากด้วยแล้ว การควบคุมอารมณ์เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก พวกเราจะใช้วิธีจัดประชุมทุกครั้งหลังเสร็จกิจกรรม ซึ่งช่วยให้พวกเราได้พูดคุยแสดงความคิดเห็น สามารถระบายความรู้สึกให้เพื่อนๆ ได้รับรู้ ความตึงเครียดก็ผ่อนคลายลงไปได้ และมีกำลังใจในการทำงานต่อไป”

และนี่คืออีกหนึ่ง “บทเรียน” ของการทำงาน ที่แม้จะมีปัญหาอุปสรรคนานัปการ แต่พวกเขาก็สามารถ “ก้าวข้าม” ปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นได้ด้วย “ทักษะความรู้” และ “หัวใจ” ที่เต็มร้อย เพื่อสร้าง “ความยั่งยืน” ให้กับโครงการอาสาพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง ด้วยหวังว่าท้ายที่สุดแล้วโครงการที่พวกเขาคิดจะไม่ “ล่มสลาย” และ “หายไป” เหมือนกับโครงการที่ผ่านๆ มา

มหาวิทยาลัยทักษิณ โครงการอาสาพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง

กลุ่มว่าที่ครูสร้างสรรคสังคีตฯ สู่สังคม

- นายณัฐพล ราตรีพฤกษ์
 - นายจิตพงษ์ วรรณเพชร
 - นายรุสदान มาราสา
 - นายศตวรรษ โชติช่วง
 - นายกิตตินันท์ มากเกลื่อน
- ที่ปรึกษาโครงการ: อาจารย์พะเยาว์ อินทสุวรรณ